تقويم وقايع

دفعه ٥٤

في ل ٢١

سنه ١٢٤٨

امور داخليه

فنون حربيه يه واقف بر دراينمدك بند بند قلمه الديغى مقاله نك مآليدر

بربرينى متعاقب ايكى دفعه ده اناطولى جانبنه سوق وارسال اولنمش اولان اردوى همايونلرك كيفيت واقعه لرى مطالعهٔ عامه يى بلكه تشويش وتغيير برله نتيجهٔ محاربه روايات كاذبه ايله مستور قالمامق ايچون تصريح وايضاح ماده يه محتاج اولوب انجق بويله بر محاكمهٔ مهمه يه مربوطيتى دركار اولان دقت واعتنا نك جسامتنه قياسا كافهٔ تأملات واغراض ذاتيه وحب نفس قضيه سنده ايجاب ايدن صيانت حاليه محو اولنمق لازم كلور بناء عليه عساكر مصريه ايله واقع اولان محاربانك نتيجهٔ غير مأموله سى وابراهيم پاشانك بو وجهله تجاوز وتخطيسى كأن اخلاق مليه نك نظامات مستحسنه يه عدم موافقتى واصول نظام عسكريه نك تأسيس وتقويتنده اعتقاد عامه نك مخالفتى حسبيله تاييدينه اقدام سنيه بيوريلان تنظيمات بهيه نك يوما فيوما تزايد بولمسنه برسد ومانع اولمق نيت فاسده سندن نشأت ايتمش اولديغى بعض ارباب پوتقيه يننده ملاحظه قلنمش وسالف الذكر اردوى همايونلرك حركاتنه نظرا بلكه ترتيبات ونظامات عسكريه ده تقصيرات واقع اولديغنه وياخود صنوف عسكريه نك كرميت غيرت وخواهش پرحميتلرينه خلل ترتب ايلديكنه عزو اولنمش ايسه ده اسباب حقيقيه ايضاح وخالصانه تصريح اولنديغى صورتده اشبو ملاحظه ومطالعه لرك جمله سى تخيلات واهيه نوعندن اولديغى تبين ايده جكى واو مقوله اصلسز وواهى صدده حوالهٔ سمع اعتبار اولنميه جغى بى اشتباهدر

بر اردونك ترتيبات وتداركاتى وسفره سوق اولنه جق عسكرك كاملا تجهيز وتهيئه سيله مركز واحدده اجتماع واحتشادى خصوصى واول اردويه لازم كلان كافهٔ خدمات عسكريه نك لايقيله اجرا وتنظيمى على العموم رؤيت امور عسكريه وادوات حربيه يه مأمور اولان ذاتك فريضهٔ ذمت وموكول عهدهٔ مأموريتى اولوب انجق عسكرك حركت وعزيمت ايلديكى كوندن بدأ ايله تأسيس اولنان نظاماتك وقايه سى ونفرات عسكريه نك لازم كلان قوت بدنيه لرينى محافظه وصيانت اسبابنك استحصالى وعسكرى بيننه القاى شوق وغيرت وضبط وربط ماده لرينه دقت ايله هر برندن مطلوب اولان فريضهٔ ذمتك ايفاسنه مقيد اوله رق انلرك حوايج ضروريه لرينه دائر جميع خصوصاتك اهتمام والتزامى وهر حال وكيفيتده محكم وپايدار اولان ارادهٔ قاطعه نك زير اداره سنه مفوض اولان اقسام عساكر متنوعه يه بيلدرلمسى بالفعل اول اردويى قوماندا ايدن سرعسكرك متفرعات مأموريتندن اولديغنه بناء بر اردونك طالع وتجابتنك نيك وبدى مجرد سرعسكرينك

قابليت ومعلوماتنه وحائز اولديغى رتبهٔ والاسنه مربوط اولان صاحب رأى وتدبيرك استقلال واستحقاقنه منوط مواددن ايدوكى فنون حربيه ومحاربه نك اصول مرعيه وقاعدهٔ مطلقه سندندر

سرعسكر اولان ذاتك جسامت مأموريتى مخالف مواجهه سنده زياده سيله اهميت كسب ايدوب شويلكه جمله نك امعان نظر ودقتى انك اوزرنده ثابت اولديغندن بشقه محاربه شروعنده حسب البشريه قلوب عسكرى يه توارد ايده كلان اختلاج واحتراز واميد وانتظار كيفيتلرى مجرد مشار اليهك ذاتنده مركزلنديكندن وجمله سى حركت وجولاننده لازم كلان قوت واقتدارى مشار اليهك دقايق فن محاربه ده اولان معلومات تامه وتدبيرات حكيمانه سندن مأمول ايلديكندن سرعسكر مشار اليه اولحالده فى نفس الامر جمله نك وخصوصا هنوز ترتيب وتنظيم اولنوب خود بخود تحصيل امنيت ايتمكه وقتى اولميه رق امنيت تامه سنى ميدان معركه يه دليل اولان سرعسكرندن مأمول ايدن بر عسكرك روحى مثابه سنده اولديغى محتاج تفصيل دكلدر

حسين پاشا حضرتلرينك سرعسكرلكى هنگامنده ظهوره كلان كثرت خطادن ناشى عساكر نظاميه يه اوصانج كلمك لازم ايكن دركار اولان شوق وغيرتلرينه اصلا وقطعا فتور كلميه رك مدت قليله ده كالاول نظام وانتظام اوزره ترتيب اولنمغله يينلرنده محاربه ارزوسى وخطاياى كذشته يى امحاخواهشى اولدكندن قاچقات زياده ايدى اشته بويله بر عسكرك قومانداسى ذات حضرت صدارتپناهى يه تفويض اولندى

عساكر مصريه نك قونيه يه تقربلرنده رؤف پاشا حضرتلرى حائز اولديغى قائمقاملق رتبه سندن ناشى اول محلده بولنان كثير المقدار طوب وكايتلو مهماتى وجزئى قلان عساكر نظاميه يى هيئت مجموعه لريله اقشهره قدر كرى يه چكمش واول هنگامده مصر سواريسى هر نقدر وراسندن تعقيبا صارقنديلق ايتمش ايسه ده نظامنه قطعا خلل كتورميه رك حكيمانه ومدبرانه كرى يه چكلمسى فن محاربه اصولنجه طوغريسى شايستهٔ پسند وستايش اولمش موادن اولوب انجق بو دقيقه لره وقوفى اولميان بعض ارباب اغراضك تعريفنه نوعما سررشته اتخاذ اولنمش ايسه ده شوكتلو سلطان محمود خان حضرتلرينك هر بر خصوصده وبتخصيص فنون بهيهٔ نظاميه ده دركار اولان معلومات عليه واطلاع كامله لرندن ناشى مشار اليهك اشبو حركتى موجب خشنودى شاهانه سى اولمشدر

صدر سابق رشید پاشا حضرتلری اکثر وقت وزمانی غیر منتظم عسکرلر ارالرنده واردولرنده کشت وکذار ایله کچوررك مشرب عسکری یه وجنکاور بر ذاته لازم کلان سرعت حرکته الشمش واوته دنبرو طریق عسکریده نیجه غیرت وشجاعتی مشهود اولمش وجرأت ذاتیه اظهاریله شهرت بولمش اولدیغندن بو بابده حق انکار اولنمق دولت علیه طرفندن دخی تجویز بیورلمیوب انجق مشار الیهك اشبو حال شجاعت مآلی اشقودره محاربه سی مثللو محاربانده مجرد حدت جرأت وجسارته قارشو طورمغه لیاقتی وفن حربی بیلور عسکره مقاومته طاقتی اولمیان عساکر غیر منتظمه ایله جنکلشدیکنده کندوسنه یاور اولمش ایسه ده قوت منتظمه وفن محاربه مقابله سنده فائده ویرمیوب حتی مضر اولدیغی بو دفعه بالمشاهده تجربه کرده سی اولمشدر مشار الیه مالك اولدیغی جرأت وجسارت ذاتیه سنه کمال درجه کووه نه رك سرعسکرلکه واجب اولان احتیاطی درخاطر ایتمیوبده نفسنی فدا ایتمکه قرار ویرمکدن ایسه قوتی اخر وجهله صرف ایتمك کرك ایدی مشار الیه مألوف اولدیغی وجهله بو کره دخی کندوسنك شدت هجومنه کمالیله امنیت ویررك فن محاربه نك ومحاربه دن مقدم لازم کلان تدابیر احتیاطیه نك قدر وقیمتنه وفن محاربه اصولنجه تجویز اولنمیان حرکات ایله بعض جسیم خطالر وقوعندن اجتناب واحترازه صرف ذهن واعتبار ایتمامکله اشبو اختیار ایلدیکی اصولنك نتیجه سی ذکری اتی خطایای جسیمه نك وقوعیله زیر اداره سنه مفوض اولان اردونك دوچار انواع تشتت وخسار اولمسنی انتاج ایتمش اولدیغی قضایای مسلمه دندر

مشار الیه رشید پاشا حضرتلرینك فنون واسعهٔ حربیه ومحاربه ده ونظامجه سرعسکرلك خدمتنه مربوط اولان دقایق مهمه ده عدم اطلاعندن ناشی کرك اقشهردن حرکتنده وکرك ماه رجبك یکرمی سکزنجی کونی قونیه صحراسنده واقع اولان محاربه یه مباشرتنده ظهوره کلان خطالری اولا قیش موسمنده تجاوز جنك ایتمك بهمه حال اکثر زمانده عسکرك پریشانلغنی موجب برکیفیت اوله کلدیکندن محاربه نك مباشرتندن مجرد فوائد وفیرهٔ غیر معتاده نك استحصالی محققا بیلنمدکجه ویاخود دفعی امکان قبول ایتمز درجه برنوع مجبوریت حاصل اولمدقجه اول مثللو محاذیری اختیار ایله جنکی التزام ایتمك خصوصی فن محاربه یه دائر اولان مؤلفات ورسائل معمول بهانك تجویز کرده سی اولمیان مواددن ایکن مشار الیه مجمع عساکر اتخاذ اولنان آقشهردن طقوزلو خان وقونیه یه وارنجه شدت شتا وبرودت هوا وکثرت برف حسبیله یوللر مسدود اولوب طوپ ومهمات وذخیره نك نقلی ممتنع درجه سنده اوله رق او یله قارده وصوقده جزئی مهمات وذخایر ایله عسکری تحریك واعزام ایتمش وقونیه صحراسنه وارنجیه دکین یوللرك وهوانك زحمت ومشقتندن تاب وتوانی کسلمش عسکری بلا تأمل عساکر مصریه نك قارشوسنه کتورمش اولدیغی ثانیا حرکت اولنان محلدن کیدیله جك محلك بیننده اولان مسافه یی وکونلرك وسعتنی حساب ایدوب اکا کوره عسکری سوق ایتمك خصوصی سرعسکرك اقدم مطالعاتندن ایکن قونیه محاربه سندن چند روز مقدم مشار الیه رشید پاشا قونیه دن بربچق ساعت مسافه ده کائن سله قریه سنده بولنان عساکر مصریه اوزرینه سابق سلحداری معیتیله برمقدار غیر منتظم عسکر وبش قطعه طوپ طاغ یولندن تعیین وکندوسی دخی عساکر نظامیه یی بالاستصحاب یوم معهودده سله اوزرینه هجوم وحمله ایتمك اوزره اووه یولندن حرکت ایده جکنی قرار ویرمش اولوب انجق یوم مذکورده کندوسی واروب وارهمیه جکنی مطالعه ایده مدیکندن مومی الیه یالکزجه غیر منتظم عسکر ایله سله اوزرینه هجوم ایدوب ونظام عسکر یله مقابله یه مقتدر اوله مدیغندن طوپلری ترك ایله سرعت عودته مجبور اولمش اولدیغی مثللو یوللرك صعوبتندن

وکونلرك قصه لغندن کیج قالنه جغنی مشار الیه کذلك مطالعه ایتمیه رك ساعت سکز صولرنده قونیه صحراسنه واصل اولمش وعساکر مصریه اون بش یکرمی سنه دنبرو تعلیم وتعلم فننه مشغول اوله رق کرکی کبی تحصیل ملکه ومعلومات ایتمش اولدیغندن بشقه ینه موقع طوتمق ومحاربه دن اول لازم کلان ترتیبلری اجرا ایتمك وزمینك وسعت وکیفیتنه کوره خط حربی تنظیم ایلمك ومحل وموقعنده مترس وطابیه یاپمق خصوصلرنده اجنبی ضابطلر استخدام ایتمکه مجبور اولمش اولدیغندن مشار الیه اولطرفه واردقده عساکر مصریه یی وقتیله موقع طوتمش ومتعدد طابیه لر انشاسیله کندوسنه متانت ویرمش بولمغله اکر عسکر کیجه میدانده قالور ایسه آچلقدن وصوقدن صباحه قدر تلف اولانی اولوب اولمیانی دخی ایرتسی کون هیچ برایشه یرامیه جغنی فهم ایلدیکندن همان محاربه نك شروعنه مجبور اوله رق محاربه دن اول اقتضا ایدن ترتیبلری ایدوب کندوسنه موافق موقع انتخاب ایتمکه وقتی قالمامش ایدوکی ثالثا عکس قضیه ظهورنده عسکری برمحله طوپلیوب راحتلندردکدن صکره ینه صف حرب نظامنه ادخال برله ایلرویه سوق ایده بیلمك یاخود اقتضای حالده نظام اوزره کری یه چکه بیلمك ایچون وقتیله برمحل استناد انتخاب ایتمك الزم اولدیغی درخاطر ایتمدیکی رابعا میدان معرکه ده مشار الیه صف حرب نظامنی درت خط اوزره ترتیب ایتمش واشبو ترتیبك خطاسی فنون حربیه یه واقف وآکاه اولانلر عندلرنده امر جلی اولمغله تعریفه حاجت قالمیوب بعده حسب الایجاب ایکنجی واوچنجی ودردنجی خطلری زمینك وسعتی اولوب اولمدیغی مطالعه ایتمیه رك پیدرپی برنجی خطك حذاسنه کتوردکده خطك طولی حددن زیاده اوزانمش واویله برخطی احاطه ایتمکه میدانك مساعده سی اولمدیغندن صول باشده اولان الای قول طابور ایده میوب بالضرور هجوم قولیله قالمغه مجبور اوله رق عساکر مصریه نك اوطرفه وضع اولنان طوپلرندن بلا موجب رخنه دار اولمش وبونلردن قطع نظر طوپلری برنجی خطك حذاسنه وضع ایدوب عساکر مصریه نك طوپلری ایسه برنجی خطك ایلروسنده اوله رق تمام منزلنده اولدیغندن عساکر منصوره نك برنجی خطی خساره دوچار ایدوب انجق عساکر مصریه نك خطی بروطرفك کله منزلندن خارج بولنه رق اولقدر رخنه دن مصون بولنمش اولدیغی جسیم خطالردن معدود اولمغله اشته وقوعبولان قونیه محاربه سنك بو وجهله نتیجه ویرمسی مجرد مشار الیهك اولوجهله اولان عدم وقوف ومعلوماتنك ثمره سی اولمق لازم کلور

هرنقدر بویله ایسه ده عساکر منصوره ینه محاربه یه شجیعانه اقدام ایدرك جنك آورلکله مشهور اولان عساکر مقایسه سنده اظهار غیرت وکرمیتدن خالی اولمامش واکر مشار الیهك وقعه سی ظهور ایتمامش اولسه حسب الحال میدان نصرت وغلبه کندولرینه قالمش اوله جغی شك وشبهه دن عاری اوله رق بلکه عساکر مصریه نك جورناللرنده دخی معترفا بیان اولنمسی اغلب احتمالدر هله برنجی خطك صاغ باشنده بولنان الای فن محاربه ده اولدقجه ملکه ومعلومات پیدا ایتمش وتحصیل وقوف ایلمش اولدیغندن عساکر مصریه نك اوزرینه چند دفعه حمله وهجوم برله میدان محاربه ده خیلیجه تلفه کرفتار اولمشدر مشار الیه رشید پاشانك عدم موجودیتی حسبیله دیکر الایلر دخی الای مذکور ایله برابر حرکت ایده مدکلرندن اشبو الای باشلو باشنه حرکت ایتمکه مجبور اولمشیدی الحاصل اکر مشار الیهك معلوماتی وفن محاربهٔ نظامیه ده ملکه وتجاربی وحزم واحتیاطه رعایتی زیر اداره سنه مفوض اولان عساکرك غیرت وکرمیتیله توافق ایتمش اولسه محاربهٔ مذکوره صورت آخری کسب ایتمش اوله جغی محتاج تعریف اولمامغله

اشبو افادات حقیقیه نك مبین اولدیغی اسباب ظاهریه مطالعهٔ واهیه دن تصفیهٔ اذهانه وافی وکافیدر

* تذییل *

بروجه بالا قلمه النان محاکمهٔ عقلیه نك مقدمات ونتایجی انجق حربجه ونظامجه اولان حقوق واستحقاقدن طرفینك حصه لرینه عائد اولان احوالی بیاندن عبارت دیمکدر لکن خاتمهٔ مقال اوله رق شوراده برامر غریب وحال عجیبك ذکر وایرادی اصحاب استماعه عبرتنما اولمق اوزره مناسب کورلمشدر شویله که محاربات مذکوره اکرچه ظاهرده ایکی جنس عسکر وایکی فئهٔ متقابله بیننده خصمانه وقوعبولمش ملاحم عادیه قبیلندن کورینوب برجهتنه باقلنجه دخی ایکی طرفك باش قومندان وسرعسکری بولنان ذاتلرك هربری شمدیه قدر والان وبوندن بویله انجق برپادشاه خلافتپناهك یعنی حالا اریکه پیرای سلطنت علیهٔ عثمانیه ولی نعمتمز شوکتلو قدرتلو کرامتلو پادشاهمز ولی نعمت جهان سلطان محمود خان غازی افندیمز حضرتلرینك طرف اشرف شاهانه سندن کندولره احسان وتودیع اولنمش اولان رتبهٔ وزارت وپاشالق عنوان رفیعیله بنام وممتاز اولمقلقدن غیری سرمایهٔ تمیز واعتبارلری اولمیه رق ایکیسی دخی برافندینك بنده سی دیمك اولدیغی درکار وعلی الخصوص که دولت علیهٔ اسلامیه نك اس اساس ورکن رکینی اولان دین ومذهب عالیلری اقتضاسنجه جمیع زمانده وحتی ایام خصومت ومحاربه لرنده اوته طرف عسکرلرینك بیله بولندقلری مملکتلرك عمومنده برمقتضای اسلامیت مجبور ملازمتی اولدقلری جوامع ومساجدك محافل ومنابرلرنده کذلك ایکی طرفك دخی پادشاه ذیشانی اولان شوکتلو عظمتلو سلطان محمود خان لازالت شوکته الی آخر الزمان حضرتلرینك نام نامیٔ شاهانه سنی علاوهٔ خطبهٔ دینیه وضمیمهٔ دعوات خفیه وجلیه ایلدکلری ظاهر وآشکار اولمغله بوتقدیرجه محاربات مذکوره ده صدماتك شدت ووقوعندن صرف نظر ایله ایکی فئهٔ متخاصمه عموما بردین عالی ایله دیندار وبرپادشاه خلافتپناهه تابع بنده وخدمتکار اولملری جهتیله احکام فلکیه آثارندن اولان احوال واقعه نك پك از وقتده وبلکه آن غیر منقسمده دفع ورفعیله اصلاح ماببنلرینه کندو دین عالی ومذهب شریفلرینك حکم قویسی کافی ووافی وبوجهتله بوحال وبوخصومت سائر اوروپا وقوعاتنه قیاس قبول ایتمیوب بالاده محرر قضایای واقعه یی بیاندن مقصود اصلی دخی مجرد عساکر منتظمهٔ شاهانه نك ضایع حکمنده کورینان حقوق غیرت وشجاعتلرینی حقانیتجه اثباتدن عبارت اوله جغی ظاهر وجلیدر

موادّ عسکریّه

کچن شهر رمضان المبارکده طوپ قپو خسته خانه سنه درتیوز سکسان طقوز خسته دخول واوچیوز سکسان طقوز نفر شفایاب اوله رق خروج ایلیوب یالکز اون یدی نفری ترك عالم مستعار ایتمشلر مالدپه خسته خانه سنه بیك طقسان اوچ خسته دخول وبیدیوز ایکی نفر اکتساب عافیتله خروج ایلیوب علل مزمنه دن یالکز یتمش التی نفر وفات ایتمش مهمات حربیه خسته خانه سنه یوز التمش طقوز خسته دخول ویوز سکسان اوچ نفر کسب صحتله خروج ایلیوب یالکز اوتوز خسته ارتحال دار بقا ایتمش بحریه خسته خانه سنه طقوز یوز سکز خسته دخول وطقوز یوز یتمش سکز نفر خروج ایلیوب یالکز درت نفری دار خلده عزیمت ایتمشلر طوپخانهٔ عامره خسته خانه سنه یوز یکرمی نفر دخول وطقسان یدی نفری مقارنت صحتله خروج ایلیوب یالکز سکز نفر وفات ایلدیکی جورنال دفترلرندن مستبان اولدیغی رئیس اطبای سلطانی افندی حضرتلرینك ممهور مذکره لرنده مسطوردر

امور خارجیّه

تدبیر عمران ملکی یه دائر انکلیز غزته لرینك برنده مندرج برماده نك ترجمه سیدر

اوروپا اقلیمنده اعداد نفوس بنی آدمك تکثر وازدیادی خصوصنده کارکر تأثیر اولان اسباب وعلل بیاننده در

اوروپا اقلیمنده ساکن ملل مختلفه بیننده عدد نفوسك مرئی ومشاهد کثرت ونقصانی خصوصنده اولان سبب قوانین ملکیه نك حسن کفتنه مربوط ومبتنیدر زیرا ناسك بیننده مدار ارامش اولان ثروت وقدرتك اسبابندن اولان کار وکسب وخرج ومصرف ماده لرینه قوانین حسنه ونظامات مستحسنهٔ ملکیه نك کلی مدخلی درکار اولدیغی ظاهر وآشکاردر ذکر اولنان مواد معاش مبذول ورایکان وارباب حرف وصنایعك واجناس اصناف وعمله نك بالعاده اله کلدکلری یومیه واجرتلری مقداری فی الحقیقه غنیجه وفراوان اولدیغی مملکتلرده اقلیمك آب وهواسی واراضینك وسعت وفسحتی هرنه حال وکیفیتده ایسه عدد نفوسك تزایدی اولطرفلرده دائما سریع وبیکران ایدیکی وبالعکس مارالذکر مواد اصلیهٔ تعیشك بهاسی غالی وکران وعمله واصنافك کدیمیلری رخیص وارزان اولدیغی مملکتلرك برکت ومعموریت ترایه سی ولطافت وفسحت ارضیه سی هرنقدر کمالده ایسه اول مملکتلرك عدد نفوس جهتیله درجهٔ معموریتی تدنی ونقصان اوزره اولدیغی باهر ونمایاندر محصل کلام اجناس بلاد وممالکده عدد نفوسده وقوعبولان تکاثر وازدیاد کیفیتی سکان واهالینك وسعت ومبذولیت طریقی اوزره استحصال وسائل معاشلری خصوصنده درکار اولان درجهٔ یسر وسهولتك نسبتنه کوره دائما اعتبار اولنوب اشبو قاعده هیچ برکونه استثنایه محتمل اولمیه رق قواعد کلیهٔ مطلقه قبیلندن ایدیکی وارستهٔ شائبهٔ ریب وکماندر آمریقا اراضیسنك اختلاف کیفیت عمرانی اشبو قضیه نك صحتنه ردی قبول ایتمز بربرهان قوی اولوب آمریقاده اسپانیالویه تابع ممالك جنوبیه نك اراضیسی اقطار شمالیه نك اراضیسنه نسبة غایت منبت ومحصولدار ولطافت آب وهوای اقلیمی زیاده شهرتشعار ایکن آمریقاده کائن ایالات متفقه نك عدد نفوسی اقلیم مذکورده واقع بالجمله جماهیر سائره نفوسندن زیاده کسب ترقی ایده کلدیکی ظاهر وبدیداردر وپروسیا ممالکنده ظهور ایده کلان کمیت نفوسك تزایدی دخی فرانسه وانکلتره ممالکنك ازدیاد نفوسنه تطبیق وقیاس اولنه رق اشبو مدعانك صحتی اثباتنه دیکر بردلیل کافیدر زیرا پروسیا ممالکنده ارباب حرف وعمله نك اجرت یومیه لری پك آغر دکل ایسه ده انجق بیع وفروخت اولنان ارزاق غذائیه نك بها وقیمتی بالجمله ممالك سائرهٔ اوروپادن زیاده دون ایدیکی باهر ورونمونددر

پروسیا وانکلتره وفرانسه ممالکنك عدد نفوسنده واقع اولان ازدیادك تطبیقی زیرده بیان اولنور

سنوی ازدیاد نفوس	۱۸۳۱ تاریخنده	۱۸۲۱ تاریخنده	
۱۸٤۸٤۸	۱۳۸٤۸٤٦۸	۱۱۰۰۰۰۰۰	پروسیا ممالکنك عدد نفوسی
۲۰۵۵۰۲	۳۲۲٦۰۵۳۰	۳۰۰۵۵۰۲۰	فرانسه ممالکنك عدد نفوسی
۲۱۸۳۳٤	۱٦۲۵۵٦۰۵	۱٤۰۷۲۳۳۱	انکلتره ممالکنك عدد نفوسی

انكلتره وفرانسه ممالكنك ازدياد عدد نفوسى پروسيا ممالكنده واقع اولان
تزايد نفوسك سياق تدريجيسنه محاذى ومعادل اولمق ايچون فرانسه مملكتنك
بشيوز اللى درت بيك درتيوز ادمه وانكلتره ده ايكيوز اللى سكز بيك يديوز
نفوسه ابلاغ اولنمق لازم كلور ايدى پروسيا ممالكنده موجود اولان نفوسك
عددى اوتوز طقوز سنه ظرفنده مضاعف يعنى ايكى قات اولور كه اوروپا
اقليمنده اشبو احدوثه واعجوبهٔ طبيعه‌نك منتهاى سرعتيدر ونيچه ممالكنده
عدد نفوس قرق درت سنه تمامنده مضاعف اولوب اوروپا اقليمنده كائن
روسيه ممالكنده قرق سكز سنه‌ده وله ودانيمارقه مملكتلرنده اللى سنه‌ده
وانكلتره مملكتنده اللى ايكى سنه‌ده واسوچ ونوروچيا واسويچرى وپورتكيز
ممالكنده اللى التى سنه‌ده واسپانيا مملكتنده التمش ايكى سنه ده واتاليا
مملكتنده التمش سكز سنه‌ده واوروپاده واقع ممالك عثمانيه‌ده يتمش سنه‌ده
وپائزباسى يعنى فلمنك ممالكنده سكسان درت سنه‌ده وآلامان ممالكنده
يوز يكرمى سنه ده وفرانسه مملكتنده يوز يكرمى بش سنه دورنده عدد نفوس
ايكى قات اولور مع مافيه وقايع ملكيه‌نك استكثار عدد نفوسده مدخلى
عظيمى دركار اولديغى اشكار در بناء على ذلك فرانسه اردولرى پروسيا
مملكتنى تخليه ايتمش اولديغى تاريخده مملكت مذكوره ده واقع اولان
ازدواجاتك عددى غايت كثير وفراوان اولمش وبالعكس فرانسه مملكتنده
بيك سكز يوز اون بش سنهٔ ميلاديه سندن بيك سكز يوز يكرمى ايكى تاريخنه
كلنجيه قدر وقوعبولان ازدواجلرك كميتى خيليدن خيلى كسب تدنى ونقصان
ايتمش اولدى انجق بيك سكز يوز يكرمى ايكى تاريخنده دول متفقين اردولرى
فرانسه اراضيسنى تخليه ايلدكلرى آنده اول سنه‌ده عقد اولنان ازدواجاتك
عددى سنين سابقه‌يه نسبتله يكرمى بيك وايرتسى سنه قرق بيك مرتبه‌سندن
متجاوز اولمش اولدى

بالاده مسطور تدبير عمران ملكى ماده‌سنك لاحقه‌سى بوندنصكره
طبع اولنه‌جق تقويم وقايع نسخنده تحرير اولنه‌جقدر